

ubekjendt, at der for ikke tre Aar siden er foretaget en indgribende Omordning, ved hvilken man i mange Punkter, for saa vidt som det under de nuværende Omstændigheder har kunnet anses for hensigtsmæssigt, er vendt tilbage til og har søgt at gjenoplive de Grundsætninger, der ere nedlagte i Plänen af 1799. Dette er altsaa de nuværende Grundsætninger. Men nu siger det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds, at vi — nemlig de Medlemmer, der sidde paa denne Side af Salen — have indført Selvhjælpen. Dette, tilstaar jeg, er mig noget dunkelt. Det er mig bekjendt, at adskillige Mænd, der for øvrigt vistnok ere af meget forskjellig Livsanskuelse og give sig af med meget forskjellige Brødder i denne Verden, have været iorig fysiselt med Spørgsmaalet om Selvhjælp under visse Omstændigheder; men jeg maa tillade mig at sige, at det ikke er mig bekjendt, at Spørgsmalets Drøftelse og de frage Forsøg, som hist og her ere gjorte paa praktisk at føre denne Grundsætning ud i Livet, have havt nogenstørst Indflydelse paa den legale Ordning. Jeg kjenner det ikke; jeg veed ikke, hvor Selvhjælp som Princip er indført i Lovgivning, og navnlig veed jeg ikke, at vi her i Rigsdagen nogeninde have forhandlet dette Spørgsmaal i dets Almindelighed, eller at der fra denne Side af Salen har været stillet noget Forslag, hvorefter man skulde gaa over til at grunde Fattigvæsenet paa denne Grundsætning. Det er en Tanke, som mange af os vist, ikke alene paa denne, men ogsaa paa den anden Side af Salen sympathisere med; men at Nogen skulde være gaaet saavidt, at han vilde grunde Fattigforsørgelsen paa Selvhjælp, er mig ikke bekjendt. Vi have beskæftiget os med nogle Foranstaltninger, der gik i Retning af Selvhjælp, nemlig for nogle Aar siden med Embeds- og Bestillingsmænds Pensionering, og vi have forhandlet om et vigtigt Middel til at udbrede Selvhjælp i Nationen, den Gang vi drøftede og vedtog Omordningen af Livsforsikringsanstalten. Det var i saa Henseende en meget forjættelig Handling af Rigsdagen, at den ordnede denne Sag. Men det er mig ikke bekjendt, at Nogen her har villet opstille Selvhjælp som Grundlag for den offentlige Fattigforsørgelse. Jeg tror altsaa, at det maa siges, at det ikke er nogen rigtig Skildring, som det ærede Medlem gav af den historiske Udvikling; i alt Fald var det ikke nogen rigtig Karakteristik, han gav af de forskellige Standpunkter. Den omtalte Sætning har en vis Klang, men det ærede Medlem har ikke gjort sig tilstrækkelig Rede for eller forvished sig om, at den ogsaa indeholder fuld Sandhed. Dette er jeg saa meget mere berettiget til at sige, som det klart fremgaar, naar man ser nærmere paa det foreliggende Lovforslag, at det, der skulde være Grundtanken i den nye Ordning, nemlig Hjælp til Selvhjælp, netop ikke er Grundtanken i det foreliggende Lovforslag. Dette Lovforslag

gaar ikke ud paa Hjælp til Selvhjælp, det gaar ud paa Hjælp. Det er dette, man især med den største Lethed kan overbevise sig om ved at tage Hensyn til de Paragrafer, som ere Dovedparagraferne i Lovforslaget, nemlig §§ 4 og 5; § 3 er dels noget uklar, dels indeholder den kun Understøttelsestilfælde, hvorimod § 4 og fornemlig § 5 indeholde det egentlige Grundlag for den fremtidige Fattigforsørgelse. Men nu vil det ses, at medens man, naar man vil etablere et saadant Princip om Hjælp til Selvhjælp, dog bør give nogen Antydning af, at det er til Selvhjælp, at Hjælpen kommer, ere de Antydninger heraf, som findes her, saa forsvindende, at man har ondt ved at tro, at et System derigjennem skulde kunne karakteriseres. Ganste vist er der i § 4 sagt, at den, der skulde have denne Fattig-hjælp, i et Aar maa have været Medlem af en Understøttelsestaxkasse eller Sygekasse; men, mine Herrer, det vide vi jo Altsammen, at dette er en Betingelse, som kun har nominal Betydning. Man kan saaledes sikkre sig en Livrente i en Livrenteanstalt til et saa lille Beløb, som man vil. Vil man have en Livrente paa 1 Rd. fra 60 Aars Alderen, og man er 30 Aar gammel, saa koster det 14 St. om Aaret, og er det den Vedkommende ubekvemt at betale 14 St. om Aaret, kan han give 2 Rd. en Gang for alle, saa er Sagen dermed afgjort. Det staar altsaa i enhver trediveaarig Mands eller Kvindes Magt en Gang for alle at betale 2 Rd. og derved for hele sit Liv at sikkre sig mod at komme udenfor den Hjælp, hvorom der her er Tale. Men dette kalder jeg ikke Hjælp til Selvhjælp; det kalder jeg en ganste formel Betingelse, som ethvert Menneke vil kunne opfylde, og som altsaa ikke kan fylles op som noget Wilkaar for Hjælpen. Dernæst er der i § 5 gjort den Bemærkning, at man, selv om man har forjæmt noget Saadant, dog kan faae Hjælpen; altsaa der er endnu mindre i § 5 Tale om Hjælp til Selvhjælp. Det vil altsaa ses, at en saadan Karakteristik som den, det ærede Medlem fremkom med, ikke med Rette kan gives dette Lovforslag, som han selv har været med til at frembringe. Nu ville vi imidlertid, idet vi tænke os det foreliggende Lovforslag blevet til Lov, betragte, hvorledes da Tilstanden vil være. Vi ville da komme til den Tilstand, at vi havde to Love om Fattigforsørgelse, en, som er forelagt af Ministeriet, nemlig „Forslag til Lov om det offentlige Fattigvæsen“ og en anden, som nu hedder „Forslag til Lov om Understøttelsestaxer“; de beskæftige sig begge med Forsørgelse af Trængende. Nu skulde man altsaa tro, at disse Lovforslag ved deres eget Indhold vilde angive, hvem der hørte under det ene og hvem under det andet; men i den Henseende tror jeg rigtignok, at der er meget væsentlige Anker at anføre mod det foreliggende Lovforslag; thi — som allerede bemærket i forrige